

Likabehandlingsplan
och
plan mot kränkande behandling

**Stiftelsen Västerås Steinerbarträdgård
Barträdgården – Västerås Waldorfförskola
Regattagatan 37
Västerås**

Våren 2023

Ansvarig förskolerektor: Johan Östlund

Likabehandlingsplan och Plan mot kränkande behandling 2022/2023

Likabehandlingsplanen och planen mot kränkande behandling omfattar alla barn och all personal på Barnträdgården - Västerås Waldorfförskola.

Planen revideras årligen, senast i mars 2023.

Lagtext och styrdokument

Likabehandlings-arbetet regleras i två regelverk, enligt 3 kap.16 § diskrimineringslagen som anger att förskolan varje år ska upprätta en likabehandlingsplan. Det andra regelverket är enligt 6 kap. 8 § skollagen som anger att förskolan även årligen ska upprätta en likabehandlingsplan mot kränkande behandling. Dessa två planer har sammanförts till en plan som kallas likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Gäller från januari 2009

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1kap,1§). Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (1985:1100) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten (2 kap,5 §).

Om den som ansett sig blivit diskriminerad eller utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att anta att denne blivit diskriminerad eller utsatt för repressalier, är det svarande som ska visa att diskriminering eller repressalier inte har förekommit (6 kap,3§).

Den nya lagen innebär en förstärkning av elevens rätt, då bevisbördan numera ligger hos huvudmannen (kommun eller liknande).

Skollagen (2010:800) 1 kap.5§

Utbildning ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Ur Lpfö 18 läroplanen för förskolan:

”Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och verka för en hållbar utveckling. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till

empati och omtanke om andra genom uppmuntran och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation.”

Kränkningar av barns värdighet kan enligt Skolverkets Allmänna råd förekomma i form av diskriminering, trakasserier, eller genom kränkande behandling.

Diskriminering innebär att förskolan behandlar ett barn sämre än andra barn, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könöverskridande identitet, uttryck eller ålder.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker barns värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer (både personal, vårdnadshavare och andra barn) och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt i verksamheten och även via sociala medier.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna. Kränkningar och trakasserier innebär ett uppträdande som kränker någons värdighet. Det kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. De kan ske genom:

- nedsättande tilltal
- förlöjligande
- hot
- ryktesspridning
- fysiskt våld
- utfrysning
- grimaser
- att alla går när man kommer/att inte få vara med
- teckningar

Det är barnet eller föräldrarna (på grund av barnets ringa ålder) och personalen som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad eller kränkande.

Tillsägelser måste ibland användas för att tillrättavisa ett barn. En befogad tillsägelse är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.

Vi anser vidare att kränkningar som sker inte enbart kan ses som individproblem utan också vara resultat av den miljö som förskolan utgör. Av det följer att det är viktigt att även söka lösningar och åtgärder i större sammanhang.

Vår vision

Vi vill skapa en miljö där barn, vårdnadshavare och medarbetare känner sig trygga och har förtroende för varandra. Inga barn, vårdnadshavare eller medarbetare får utsättas för kränkande behandling eller diskriminering.

Främjande arbete

För att hitta och stärka de positiva förutsättningarna för att alla barn ska ha lika rättigheter och möjligheter

- prata med barnen om vår värdegrund och förskolans regler, aktivt arbete
- reflektera över varandras handlande inom medarbetargruppen och uppmärksamma varandra på olika situationer
- förbättra samverkan med vårdnadshavare för att få kunskap om och ett gemensamt förhållningssätt mot kränkningar
- som vuxna vara goda förebilder
- sagor, dockspel och litteratur som utvecklar empati och goda värderingar
- utveckla barnens sociala samspel
- utveckla barnens sociala samspel med syfte på att det inte sker diskriminering på grund av av ålder
- stanna upp när barnen bråkar, knuffas mm, och vid behov ingripa och hjälpa till med konfliktlösning
- nolltolerans mot "fula ord" och nedsättande kommentarer och beteenden
- observera tysta och tillbakadragna barn, försöka stärka och stötta dem

Förebyggande arbete

För att avvärja risker för diskriminering och trakasserier

Risk: Att behandla barn olika efter kön, att barn emellan beter sig diskriminerande mot varandra på grund av kön

Förebyggande mål/åtgärder: Vi fortsätter arbeta med att vara medvetna om och att förändra de normer kring kön och sexualitet som gör att vi kan förhålla oss olika till till exempel pojkar och flickor, och därmed begränsar deras möjlighet att utvecklas och vara som de själva vill oberoende av de förväntningar som finns på hur pojkar och flickor ska vara.

Risk: Otrygghet på grund av bemötande och inflytande

Förebyggande mål/åtgärder: Vi som pedagoger granskar oss själva och vår metodik och skapar förutsättningar för att alla ska kunna känna sig trygga och inkluderade, bli sedda och utvecklas.

Risk: Att ge olika förutsättningar eller diskriminera på grund av ålder

Förebyggande mål/ åtgärder under läsåret: Vi vill fortsätta med att undersöka att ” inget barn blir diskriminerat på grund av sin ålder”. Vi vill bli mer medvetna om och arbeta med vår metodik och skapa förutsättningar för att barnen ska få möjlighet att utvecklas efter mognad och individuella förutsättningar. Detta är fortfarande särskilt aktuellt för oss i våra åldersblandade barngrupper, och med nya medarbetare.

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunderna är: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Mål: Att alla ska behandlas lika oavsett kön

Förhållningsätt

- vi tänker på vilka ord/språkbruk och vilket tonfall vi använder när vi bemöter barnen
- vi observerar ordval/språkbruk och tonfall när barnen pratar med varandra
- vi tänker på när vi planerar miljön/val av lekar så att den är till för alla barn oavsett kön
- vi uppmuntrar till könsöverskridande aktiviteter för att motverka könstereotypa förhållningssätt
- vi funderar över vilken litteratur vi använder (att det förkommer alla kön likvärdigt)

Etnisk tillhörighet

Mål: Att ingen ska uppleva diskriminering eller kränkande behandling på grund av sin etniska tillhörighet

Förhållningssätt

- vi pratar om andra kulturer när frågan väcks av barnen
- vi sjunger sånger och gör ramsor från andra kulturer
- vi lär oss ord på olika språk
- vi läser böcker/sagor där det handlar om personer som tillhör olika etniska grupper

Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Att ingen ska uppleva diskriminering eller kränkande behandling på grund av religion eller annan trosuppfattning

Förhållningssätt

- vi pratar med vårdnadshavare om hur de vill att vi ska göra när det handlar om deras högtider
- vi serverar mat som passar alla

Funktionshinder

Mål: Att ingen ska uppleva diskriminering eller kränkande behandling på grund av funktionshinder, verksamheten skall vara tillgänglig för alla barn oavsett förutsättningar

Förhållningssätt

- vi klargör för oss vad funktionshindret innebär
- vi pratar med vårdnadshavare om vad barnet är van vid och hur funktionshindret/funktionshindren hanteras i hemmet
- vid planering av aktiviteter tänker vi över så att alla oavsett funktionshinder ska kunna delta
- medarbetarna ska ges möjlighet till kompetensutveckling för olika funktionshinder vid behov
- vid behov funderar vi tillsammans med vårdnadshavarna om barnet behöver särskilt stöd/assistans
- vi pratar med barnen om att vi alla är olika men ändå lika och får hjälpa varandra i olika situationer

Sexuell läggning

Mål: Att alla ska behandlas lika oavsett familjebild och sexuell läggning

Förhållningsätt

- vi har, när frågan kommer upp, gemensamma diskussioner om olika familjebilder och sexuella läggningar
- vi läser böcker till exempel om olika familjebilder
- vi samtalar med barnen när situationen uppstår
- vi ingriper när det uppstår en oklar situation

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål: Att ingen får bli utsatt för diskriminering på grund av könöverskridande identitet

Förhållningssätt

- vi delar inte in barnen i könsbundna specifika roller
- vi respekterar könöverskridande uttryck, som utveckling av identiteten
- vi motverkar aktivt diskriminering i barngruppen, i medarbetargruppen och föräldragruppen

Ålder

Mål: Att inget barn får diskrimineras på grund av ålder

Förhållningssätt

- vi bjuder på en verksamhet där alla barn känner sig tilltalade oavsett ålder
- vi tilltalar barnen efter mognad inte efter ålder, ingen kategorisering
- vi skapar aktiviteter på olika nivåer med barnens inflytande i fokus

Kränkande behandling

Mål: Nolltolerans mot kränkande behandling

Förhållningssätt

- vi är aktivt uppmärksamma och ingriper omedelbart
- vi pratar med barnen om våra känslor, aktivt arbete
- vi pratar med barnen om vår värdegrund och förskolans regler, aktivt arbete
- vi reflekterar med varandra i medarbetargruppen
- vi har sagor och litteratur som reflekterar våra värderingar

Vår gemensamma värdegrund

På Västerås Waldorfförskola har vi diskuterat fram följande gemensamma värdegrund. I vår verksamhet är dessa punkter icke förhandlingsbara.

"Alla människors lika värde"

Det betyder att vi medvetet arbetar för:

- en demokratisk förskola
- att skapa förståelse för att alla människor har lika värde oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, social eller etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning och ålder.
- att respektera varje individ
- att värna om och respektera olika kulturer
- att vara lyhörd för föräldrars och barns åsikter och önskemål

"Respekt och hänsyn"

Vilket för oss betyder att:

- vi visar respekt för barn, vårdnadshavare och kollegor
- vi använder ett välvärdat språk
- vuxna i barnets omgivning ska vara goda förebilder
- alla ska kunna ta ett nej eller sluta
- vi har nolltolerans mot nedvärderande kommentarer
- vi skapar en miljö där empati/medkänsla blir ett naturligt inslag
- ansvarstagande för varandra och vår gemensamma arbetsmiljö ska vara något helt naturligt
- vi följer sekretesslagen
- vi utgår från att alla föräldrar vill sitt barns bästa

"Trygghet"

Skapar vi genom att:

- vara positiva och visa lust för vårt arbete och på detta sätt bli positiva förebilder för vår omgivning
- ta barnens nyfikenhet och önskingar på allvar (barnets inflytande)
- bemöta barn, vårdnadshavare och medarbetare som människor med lika värde
- skapa en trygg miljö och dagsrytm så att barnen kan känna igen sig

- trygghet är en förutsättning och ett resultat av vårt värdegrundsarbete

Delaktighet/kommunikation/förankring av planen

- vi lyssnar uppmärksamt och agerar om något barn berättar om att det känner sig otryggt, blir diskriminerat eller kränkt

- vi håller regelbunden kontakt med vårdnadshavarna för att få veta om det förekommer diskriminering eller kränkning

- planen mot diskriminering och kränkande behandling mejlas ut till alla vårdnadshavare årligen

- på föräldramöten diskuteras och utvärderas planen och synpunkter på förändringar tas upp och behandlas vidare på kollegium

- i november varje år diskuteras och utvärderas planen med kollegiet och synpunkter på förändringar tas upp

- barnens delaktighet och kommunikation genomsyrar förskolans vardag

Rutiner för att utreda och åtgärda

Individnivå

- vi pratar med de inblandade: barnen/barnet och vårdnadshavarna

- vi talar tydligt om att vi inte accepterar det som har hänt, nolltolerans

- vi diskuterar och bestämmer tillsammans med barnen hur vi ska bemöta varandra

- vi hjälper det enskilda barnet/barnen att lösa den uppkomna situationen

- vid behov upprättas en handlingsplan eller ett åtgärdsprogram

Gruppenivå

- medarbetarna diskuterar den uppkomna situationen tillsammans för att kunna bemöta berörda barn, och om det behövs någon form av stöd

- vi informerar berörda medarbetare och vårdnadshavare

- vid behov upprättas en handlingsplan eller ett åtgärdsprogram

- arbetslaget observerar, dokumenterar och följer upp händelsen

Organisationsnivå

- stöd ges till medarbetarna, i utredningsarbetet
- rektor och styrelsen deltar, vid behov, i utredningen
- dokumentation
- vid behov anmäls incidenter

Ansvarsfördelning

Styrelsen/huvudmannen ansvarar för

- att rektor och medarbetare arbetar med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling enligt lag
- att utreda, åtgärda och uppfölja om det handlar om medarbetare som begått någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling
- att hjälpa till att utreda, åtgärda och uppfölja om rektor/medarbetare inte kan hantera allvarliga fall av diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling själva.

Förskolans rektor ansvarar för

- att alla medarbetare, vårdnadshavare och barn känner till att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte är tillåtna i verksamheten
- att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller ålder
- att det finns rutiner för utredning, åtgärder, uppföljning och dokumentation av trakasserier och annan kränkande behandling
- att vid kännedom om förekomst av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, se till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att årligen upprätta, utvärdera och revidera likabehandlingsplanen i samarbete med medarbetarna, vårdnadshavarna och barnen
- att informera styrelsen för kännedom om det förekommer mycket allvarliga fall av diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling
- att skicka rapport om händelsen till Skolverket

- att be styrelsen om hjälp om det förekommer mycket allvarliga fall av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling som rektor och medarbetare inte kan hantera själva
- att hålla en levande och ständigt pågående diskussion om dessa frågor

Medarbetaren ansvarar för

- att följa förskolans likabehandlingsplan
- att skapa trygghet och stärka/uppmuntra barnen att tala om när någon eller de själva blivit illa behandlade
- att uppmuntra vårdnadshavare att förmedla till förskolan om deras barn berättar att de blivit illa behandlade eller utsatta för kränkning
- att vara en god förebild för barnen, vårdnadshavarna och varandra
- att hålla en levande och ständigt pågående diskussion om dessa frågor
- att vid kännedom om förekomst av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, se till att utredning görs och åtgärder vidtas och att rektor informeras
- att följa förskolans rutiner om förekomst av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling uppstår